

Obsah

Předmluva.....	13
1 PODSTATA EKONOMIE	15
2 DETERMINANTY URČUJÍCÍ ATRIBUTY EKONOMIE	23
2.1 Člověk	23
2.1.1 Charakteristika.....	23
2.1.2 Člověk a náboženství.....	24
2.1.3 Společnost	25
2.2 Stát.....	25
2.2.1 Pojem stát	25
2.2.2 Formy státu.....	30
2.2.2.1 Suverenita.....	30
2.2.2.2 Monarchie a republika.....	30
2.2.2.3 Způsob vlády (zdroje moci)	31
2.2.3 Uspořádání státu	41
2.2.4 Státy podle idejí, zvláštní případy státu.....	42
2.2.4.1 Národ a stát.....	42
2.2.4.2 Právní stát.....	44
2.2.4.3 Byrokracie	47
2.2.4.4 Protektorát	50
2.2.5 Způsob vládnutí.....	51
2.3 Politika	52
2.3.1 Pojem politika.....	52
2.3.2 Politické strany, politická hnutí, zájmové skupiny	54
2.3.3 Stranické systémy	57
2.3.4 Koalice a koaliční potenciál	60
2.3.5 Ekonomie, ekonomika a stát	61
2.3.5.1 Povinnosti státu vůči občanům.....	61
2.3.5.2 Názor profesora Karla Engliše	62
2.3.5.3 Přirozený ekonomický pořádek.....	63
2.4 Etika	67
2.4.1 Pojem etika	67
2.4.2 Náboženství a etika	69
2.4.2.1 Judaismus – Desatero	70
2.4.2.2 Křesťanská etika.....	74
2.4.2.3 Etika Islámu.....	75
2.4.2.4 Etické chování dané lidstvu.....	77

2.4.3	Sociální stratifikace, klientelismus a korupce	78
2.4.3.1	Sociální stratifikace, spravedlnost	78
2.4.3.2	Klientelismus	78
2.4.3.3	Korupce	79
2.5	Neoprávněné výnosy	83
2.5.1	Neoprávněný prospěch	83
2.5.2	Výnosy z trestné činnosti	83
2.6	Prozíravé jednání	88
3	MĚNY, PENÍZE, BANKY	89
3.1	Měna a peníze.....	89
3.1.1	Měna	89
3.1.2	Peníze	90
3.1.2.1	Historie peněz.....	91
3.1.2.2	Vývoj peněžní soustavy mezi světovými válkami	94
3.1.2.3	Funkce a atributy peněz.....	97
3.1.2.4	Rozpor peněz.....	102
3.1.2.5	Papírové peníze a úvěrové peníze	103
3.1.2.6	Očekávání.....	105
3.1.2.7	Hodnota peněz.....	105
3.1.2.8	Emise peněz.....	107
3.1.2.9	Nabídka a poptávka peněz.....	110
3.1.2.10	Poptávka po penězích a nabídka peněz	116
3.1.3	Vybrané teorie peněz	117
3.1.3.1	Teorie (doktrína) reálných účtů	117
3.1.3.2	Kvantitativní teorie peněz	118
3.1.3.3	Fischerova teorie	119
3.1.3.4	Cambridgeská teorie poptávky po penězích.....	121
3.1.3.5	Keynesiánské teorie poptávky po penězích.....	122
3.1.3.6	Friedmanova kvantitativní teorie	122
3.1.4	Peníze jako nástroj spekulací	124
3.1.5	Peníze a budoucnost	125
3.1.5.1	Současný stav	126
3.1.5.2	Možnost lokální měny	126
3.1.6	Půjčky, úvěry, úvěrové peníze	130
3.1.6.1	Půjčka a úvěr	131
3.1.7	Na závěr kapitoly o penězích	131

3.2	Lichva, úrok a úroková míra	133
3.2.1	Pojem lichva	133
3.2.2	Lichva – ohlédnutí do doby nedávné	133
3.2.2.1	Pojetí církve.....	133
3.2.2.2	Pojetí světské moci.....	135
3.2.2.3	Situace v zemích českých.....	136
3.2.3	Úroková míra.....	140
3.2.4	Teorie úrokové míry	141
3.2.5	Poznámky k úroku.....	143
3.3	Mezinárodní měnové instituce	144
3.3.1	Mezinárodní měnový fond	145
3.3.1.1	Organizační struktura	145
3.3.1.2	Zvláštní práva čerpání	146
3.3.1.3	Cíle politiky MMF	146
3.3.1.4	Washingtonský konsensus.....	147
3.3.2	Světová banka.....	150
3.3.3	Vybrané problémy mezinárodních financí.....	151
3.3.3.1	Světový finanční systém.....	151
3.3.3.2	Politika MMF a SB	154
3.3.3.3	Jiný názor na fungování světových financí	155
3.4	Bankovníctví a banky.....	157
3.4.1	Trocha historie bankovníctví.....	157
3.4.2	Banky	158
3.4.2.1	Centrální banky	158
3.4.2.2	Obchodní banky	159
3.4.3	Islámské bankovníctví.....	160
3.4.3.1	Zásady islámského bankovníctví.....	160
3.4.3.2	Islámské úvěrování.....	161
3.4.3.3	Vklady v islámském bankovníctví	163
3.4.3.4	Platební styk „hawala“	164
3.4.4	Federální rezervní systém v USA.....	165
3.4.4.1	Centrální bankovníctví USA	165
3.4.4.2	Federální rezervní systém.....	166
3.4.4.3	Federální rezervní systém – současnost	167
3.4.4.4	Audit.....	168
3.5	Peněžní trhy.....	168
3.5.1	Definice a úvod.....	168
3.5.2	Úrokové sazby a ceny na peněžních trzích.....	169

3.5.3	Nástroje peněžních trhů.....	170
3.5.4	Rating a peněžní trh.....	172
3.5.5	Peněžní trhy a měnová politika	172
3.5.6	Úrokové sazby centrálních bank ve světě	173
3.6	Měnové kurzy.....	173
3.6.1	Parita	173
3.6.1.1	Pojem parita.....	173
3.6.1.2	Parita kupní síly.....	174
3.6.1.3	Měnová parita.....	174
3.6.2	Pojem kurz a jeho teoretické základy.....	175
3.6.2.1	Zákon jediné ceny	177
3.6.2.2	Absolutní forma parity kupní síly	178
3.6.2.3	Relativní forma parity kupní síly.....	178
3.6.3	Kurzová politika	181
3.6.3.1	Základní pojmy.....	181
3.6.3.2	Krátkodobé vlivy.....	182
3.6.3.3	Dlouhodobé vlivy.....	184
3.6.3.4	Intervence centrální monetární autority	186
3.7	Mezinárodní měnové trhy	187
3.7.1	Nástroje měnového trhu	190
3.7.2	Nástroje, protistrany a splatnosti obratu trhu	190
3.7.3	Účastníci měnových trhů.....	191
3.7.4	Hlavní obchodní místa.....	193
3.7.5	Obchodované měny	194
3.7.6	Zeměpisné rozložení celkového obratu na trzích	197
3.7.7	Změna směnných kurzů.....	199
3.7.7.1	Reálné úrokové sazby.....	199
3.7.7.2	Krytá úroková parita.....	199
3.7.8	Správa směnných kurzů.....	200
3.7.8.1	Fixní systémy	200
3.7.8.2	Semifixní systémy	202
3.7.8.3	Plovoucí kurzy.....	203
3.7.9	Porovnání měny – ocenění	204
3.7.9.1	Indikace překročení hranice	205
3.8	Měny ve světě.....	205
3.8.1	Základní měny.....	206
3.8.1.1	Americký dolar.....	206
3.8.1.2	Euro	207

3.8.1.3	Libra šterlinků	208
3.8.1.4	Jihoafrický rand	208
3.8.1.5	Indická rupie	208
3.8.1.6	Brunejský a singapurský dolar	208
3.8.1.7	Hongkongský dolar a Macauská pataca	209
3.8.2	Měny bez mezinárodního uznání	209

4 EKONOMICKÝ SYSTÉM A JEHO PRVKY..... 210

4.1	Složitost vztahů v ekonomice, rovnováha	212
4.2	Produkce, produkt	214
4.2.1	Statky a zboží	214
4.2.2	Nominální a reálné hodnoty	217
4.2.3	HDP – ukazatel stavu a rozvoje ekonomiky	218
4.2.3.1	Definice, popis a význam HDP	218
4.2.3.2	Poznámky k HDP	221
4.2.3.3	Výpočty nominálního a reálného HDP	222
4.2.3.4	Vlastnictví kapitálu	223
4.3	Ukazatel hrubého národního štěstí	229
4.4	Indexy výdajů, cen a množství	230
4.4.1	Index výdajů	231
4.4.2	Indexy cen	232
4.4.3	Indexy množství	233
4.4.4	Poznámka indexy a cenové hladiny a hladiny množství	233
4.5	Agregátní nabídka a agregátní poptávka	235
4.5.1	Druhy poptávky a nabídky	235
4.5.2	Agregátní poptávka	236
4.5.3	Agregátní nabídka	236
4.5.4	Rovnováha agregátní nabídky a poptávky	237
4.6	Daně	239
4.6.1	Vývoj daňové teorie	239
4.6.2	Pojmy daní, daňové principy	240
4.6.2.1	Pojem daň	240
4.6.2.2	Důvod existence daní	240
4.6.2.3	Daňové principy	241
4.6.2.4	Důchodový a substituční efekt	243
4.6.2.5	Daňový dopad	243
4.6.2.6	Přesun peněz od poplatníků ke státu	243
4.6.3	Atributy daní	244
4.6.4	Jeden z přístupů k daňové únosnosti	246

4.7	Inflace a její měření	250
4.7.1	Pojem inflace	250
4.7.2	Očekávaná inflace.....	252
4.7.3	Příčiny inflace.....	253
4.7.3.1	Příčiny na straně kupujících	253
4.7.3.2	Příčiny na straně prodávajících	254
4.7.4	Inflace a ekonomické školy	256
4.7.5	Dopady inflace.....	256
4.7.6	Metody léčení inflace	257
4.7.7	Projevy inflace	258
4.7.8	Historie inflace	259
4.8	Práce, zaměstnanost a nezaměstnanost	264
4.8.1	Definice práce.....	265
4.8.2	Trh práce	267
4.8.3	Nezaměstnanost a její měření.....	268
4.8.4	Druhy nezaměstnanosti	269
4.8.5	Determinanty přirozené míry nezaměstnanosti.....	271
4.8.6	Lidský kapitál	273
4.8.7	Politika zaměstnanosti.....	274
4.8.8	Právo na práci	275
4.8.9	Otroctví práce	276
4.8.10	Zprostředkování zaměstnání – pracovní agentury.....	276
4.8.11	Možné postupy pracovních agentur	278
4.9	Vztahy mezi produktem, zaměstnaností a inflací.....	279
4.9.1	Philipsova křivka.....	279
4.9.2	Okunův zákon.....	283
4.10	Kapitál a jeho vývoj	283
4.10.1	Výrobní kapitál.....	284
4.10.2	Finanční kapitál	284
4.10.3	Podnikový kapitál.....	287
4.10.4	Akumulace kapitálu.....	288
4.10.5	Koncentrace výroby	291
4.10.6	Pohyb kapitálu, důvody – poznámky	294
4.11	Státní dluh	295
4.11.1	Definice a struktura	295
4.11.2	Měření a indikátory státního dluhu	296
4.11.3	Indikátory zadluženosti	297
4.12	Hospodářské cykly	299

4.12.1	Cykly a krize	299
4.12.2	Přehled novodobých krizí.....	300
4.12.3	Druhy finančních krizí.....	302
4.12.4	Příčiny a důsledky finanční krize	303
5	HOSPODÁŘSKÁ POLITIKA.....	306
5.1	Pojem hospodářská politika	306
5.2	Cíle hospodářské politiky.....	306
5.3	Nositelé hospodářské politiky	307
5.4	Konjunkturální a strukturální hospodářská politika	309
5.4.1	Konjunkturální politika	309
5.4.2	Politika strukturální.....	310
5.5	Nástroje hospodářské politiky.....	311
5.6	Typy hospodářské politiky	312
5.6.1	Přehled typů.....	312
5.6.1.1	Keynesiánský a neokeynesiánský typ hospodářské politiky	312
5.6.1.2	Liberální hospodářská politika	312
5.6.2	Fiskální politika.....	314
5.6.2.1	Pojem fiskální politika.....	314
5.6.2.2	Státní rozpočet a jeho úloha	315
5.6.2.3	Úloha příjmů a výdajů státního rozpočtu	316
5.6.2.4	Státní dluh	316
5.6.2.5	Státní výdaje.....	317
5.6.2.6	Přímé státní podnikání.....	318
5.6.2.7	Věcná náplň státního rozpočtu	320
5.6.2.8	Fiskální ukazatele	320
5.6.3	Monetární politika	321
5.6.3.1	Samostatnost centrálních bank	322
5.6.3.2	Politika monetární, měnová, peněžní	324
5.6.3.3	Nástroje monetární politiky užívané Českou národní bankou	325
5.6.3.4	Poznámka k měnové politice ČNB	329
5.6.3.5	Měnový kurz jako nástroj měnové politiky.....	329
5.6.3.6	Transmisní mechanismus	330
5.6.3.7	Data měnové politiky	331
5.6.4	Vnější hospodářská politika	335

5.7	Platební bilance	336
5.7.1	Definice	336
5.7.2	Platební bilance	337
	Slovo závěrem.....	339
	Summary.....	340
	Literatura.....	342
	O autorech	346
	Věcný rejstřík	347